ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

της 23ης Σεπτεμβρίου 2003 *

Στην υπόθεση C-78/01,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Bundesgerichtshof (Γερμανία) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 234 ΕΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Bundesverband Güterkraftverkehr und Logistik eV (BGL)

και

Bundesrepublik Deutschland, εκπροσωπούμενης από το **Hauptzollamt Friedrichshafen,**

παρισταμένης της

Préservatrice Foncière Tiard SA,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία των άρθρων 454 και 455 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93 της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου για τη θέσπιση του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 253, σ. 1),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους G. C. Rodríguez Iglesias, Πρόεδρο, M. Wathelet, R. Schintgen και C. W. A. Timmermans, προέδρους τμήματος, C. Gulmann, A. La Pergola, Β. Σκουρή, F. Macken, N. Colneric, J. N. Cunha Rodrigues και A. Rosas (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Léger
γραμματέας: H. von Holstein, βοηθός γραμματέας,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— ο Bundesverband Güterkraftverkehr und Logistik eV (BGL), εκπροσωπούμενος από τους M. Gräfin von Westerholt και M. Lausterer, Rechtsanwälte,

— το Hauptzollamt Friedrichshafen, εκπροσωπούμενο από τους H. E. Brandner και J. Kummer, Rechtsanwälte,

— η Préservatrice Foncière Tiard SA, εκπροσωπούμενη από τον H.-J. Prieß, Rechtsanwalt,

— η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον W.-D. Plessing και την B. Muttelsee-Schön,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον J. C. Schieferer,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις του Bundesverband Güterkraftverkehr und Logistik eV (BGL), εκπροσωπούμενου από τους M. Gräfin von Westholt και M. Lausterer, του Hauptzollamt Friedrichshafen, εκπροσωπούμενου από τον J. Kummer, της Préservatrice Foncière Tiard SA, εκπροσωπούμενης από τον H.-J. Prieß, και της Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τον U. Wölker, κατά τη συνεδρίαση της 9ης Ιουλίου 2002,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 14ης Ιανουαρίου 2003,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με διάταξη της 11ης Ιανουαρίου 2001, που περιήλθε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 15 Φεβρουαρίου 2001, το Bundesgerichtshof υπέβαλε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 234 ΕΚ, δύο προδικαστικά ερωτήματα σχετικά με την ερμηνεία των

άρθρων 454 και 455 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93 της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου για τη θέσπιση του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 253, σ. 1, στο εξής: εκτελεστικός κανονισμός).

2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ του Bundesverband Güterkraftverkehr und Logistik eV (στο εξής: BGL), εγγυοδοτικού οργανισμού, και της Bundesrepublik Deutschland, εκπροσωπούμενης από το Hauptzollamt Friedrichshafen (στο εξής: Hauptzollamt), σχετικά με την καταβολή ποσού αντιπροσωπεύοντος δασμούς οφειλομένους λόγω παρατυπιών που είχαν διαπραχθεί κατά τη διάρκεια διεθνών μεταφορών που είχαν πραγματοποιηθεί υπό την κάλυψη δελτίων TIR.

Νομικό πλαίσιο

Οι ισχύουσες όσον αφορά τη διαμετακόμιση TIR διατάξεις

Η σύμβαση TIR

3 Η τελωνειακή σύμβαση σχετικά με τη διεθνή μεταφορά εμπορευμάτων υπό την κάλυψη δελτίων TIR (στο εξής: σύμβαση TIR) υπογράφηκε στη Γενεύη (Ελβετία) στις 14 Νοεμβρίου 1975. Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας αποτελεί συμβαλλόμενο μέρος στη σύμβαση αυτή όπως συμβαίνει και με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα η οποία την επικύρωσε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2112/78 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουλίου 1978 (Abl. L 252, σ. 1).

4 Η σύμβαση TIR προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι για τα εμπορεύματα που μεταφέρονται υπό το καθεστώς TIR, το οποίο αυτή καθιερώνει, δεν καταβάλλονται ούτε παρακατατίθενται εισαγωγικοί ή εξαγωγικοί δασμοί στα τελωνεία διελεύσεως.

5 Για την εφαρμογή των διευκολύνσεων αυτών, η σύμβαση TIR απαιτεί να συνοδεύονται τα εμπορεύματα, καθ' όλη τη μεταφορά τους, με ομοιόμορφο έγγραφο, το δελτίο TIR, το οποίο χρησιμεύει για να ελέγχεται το νομότυπο της μεταφοράς. Απαιτεί επίσης οι μεταφορές να γίνονται υπό την εγγύηση εγκεκριμένων από τα συμβαλλόμενα μέρη οργανισμών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου της 6.

6 Το άρθρο 6, παράγραφος 1, της συμβάσεως TIR προβλέπει:

«Έκαστον Συμβαλλόμενον Μέρος δύναται, συμφώνως προς τους όρους και τας εγγυήσεις ας ήθελε καθορίσει, να εξουσιοδοτή Οργανισμούς διά την έκδοσιν των δελτίων TIR, είτε απ' ευθείας, είτε μέσω αντιστοίχων Οργανισμών ως και να παρέχη εγγύησιν.»

7 Το δελτίο TIR σύγκειται από μια σειρά δίφυλλων εντύπων που περιλαμβάνουν ένα φύλλο αριθ. 1 και ένα φύλλο αριθ. 2, με τα αντίστοιχα στελέχη, επί των οποίων αναγράφονται όλες οι αναγκαίες πληροφορίες, χρησιμοποιουμένου ενός δίφυλλου εντύπου για κάθε διανυόμενο έδαφος. Κατά την έναρξη της πράξεως μεταφοράς, το στέλεχος αριθ. 1 κατατίθεται στο τελωνείο αναχωρήσεως· η εκκαθάριση γίνεται ευθύς μετά την επιστροφή του στελέχους αριθ. 2 που προέρχεται από το τελωνείο εξόδου που κείται στο ίδιο τελωνειακό έδαφος. Η διαδικασία αυτή επαναλαμβάνεται για κάθε διανυόμενο έδαφος, διά της χρησιμοποιήσεως των διαφόρων ζευγών φύλλων που βρίσκονται στο ίδιο δελτίο.

8 Τα δελτία TIR τυπώνονται και διανέμονται από τη Διεθνή Ένωση Μεταφορών (International Road Transport Union, στο εξής: IRU), με έδρα τη Γενεύη, με σκοπό τη χορήγησή τους στους χρήστες από τους εγγυοδοτικούς εθνικούς οργανισμούς που έχουν εξουσιοδοτηθεί για τον σκοπό αυτό από τις αρχές των συμβαλλομένων μερών. Το δελτίο TIR χορηγείται από τον εγγυοδοτικό οργανισμό της χώρας αναχωρήσεως, της παρεχομένης εγγυήσεως καλυπτομένης από το IRU και από έναν όμιλο ασφαλιστών με έδρα την Ελβετία.

9 Σύμφωνα με το άρθρο 8 της συμβάσεως TIR:

«1. Ο εγγυοδοτικός οργανισμός αναλαμβάνει την υποχρέωσιν καταβολής των απαιτητών εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών και φόρων προσηυξημένων, εάν συντρέχη περίπτωσις, με τους τόκους υπερημερίας, οι οποίοι θα έδει να καταβληθούν, δυνάμει των τελωνειακών νόμων και κανονισμών της χώρας εις την οποίαν θα απεκαλύπτετο ανωμαλία τις αφορώσα εις την μεταφοράν δια δελτίου TIR. Ούτος ευθύνεται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον μετά των οφειλετών των ως άνω προβλεπόμενων ποσών εις την πληρωμήν των ποσών τούτων.

2. Όταν οι νόμοι και οι κανονισμοί συμβαλλομένου τινός μέρους δεν προβλέπουν την πληρωμήν εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών και φόρων, επί των εις την ως άνω παράγραφον 1 προβλεπομένων περιπτώσεων, ο εγγυοδοτικός οργανισμός αναλαμβάνει να καταβάλη, υπό τους ίδιους όρους, ποσόν ίσον προς το ύψος των εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών και φόρων, προσηυξημένον, εάν συντρέχη περίπτωσις, διά τόκων υπερημερίας.

3. Έκαστον συμβαλλόμενον μέρος καθορίζει, κατά δελτίον TIR, το μέγιστον ύψος των ποσών τα οποία δύνανται να απαιτηθούν εκ του εγγυοδοτικού οργανισμού, βάσει των διατάξεων των παραγράφων 1 και 2 ανωτέρω.

4. Ο εγγυοδοτικός οργανισμός είναι υπεύθυνος έναντι των αρχών της χώρας ένθα κείται το τελωνείον προελεύσεως, από του χρόνου αποδοχής του δελτίου TIR υπό του τελωνείου. Εις τας εν συνεχεία χώρας διελεύσεως, διαρκούσης μιας πράξεως μεταφοράς εμπορευμάτων υπό το καθεστώς TIR, η ευθύνη αύτη άρχεται από της εισαγωγής των εμπορευμάτων [...].

[...]

7. Οσάκις τα εις τας παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου αναφερόμενα ποσά, καθίστανται απαιτητά αι αρμόδιαι αρχαί οφείλουν, όπως κατά το μέτρον του δυνατού, απαιτούν την πληρωμήν τούτων από το πρόσωπον ή τα πρόσωπα τα οποία είναι αμέσως οφειλέται των εν λόγω ποσών, προ της προβολής απαιτήσεως προς τον εγγυοδοτικόν οργανισμόν.»

10 Το άρθρο 10, παράγραφος 2, της συμβάσεως TIR ορίζει:

«Οσάκις αι τελωνειακαί αρχαί χώρας τινός εξόφλησαν άνευ επιφυλάξεως δελτίον TIR, δεν δύνανται πλέον να απαιτήσουν από τον εγγυοδοτικόν οργανισμόν την πληρωμήν των εις τας παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 8 αναφερομένων ποσών, πλην εάν το πιστοποιητικόν εξοφλήσεως απεκτήθη καταχρηστικώς ή δια δόλου.»

11 Το άρθρο 11 της συμβάσεως TIR αναφέρει τα εξής:

«1. Επί περιπτώσεως μη εξοφλήσεως δελτίου TIR ή επί εξοφλήσεως γενομένης μετ' επιφυλάξεως, αι αρμόδιαι αρχαί δεν έχουν το δικαίωμα να απαιτήσουν από τον εγγυοδοτικόν οργανισμόν την πληρωμήν των εις τας παραγράφους 1 και 2 του

άρθρου 8 αναφερομένων ποσών, εάν εντός προθεσμίας ενός έτους από της ημερομηνίας χρεώσεως του δελτίου TIR υπό των αρχών τούτων, αύται δεν εγνωστοποίησαν εγγράφως στον οργανισμόν περί της μη εξοφλήσεως η της μετά επιφυλάξεων εξοφλήσεως. Η διάταξις αύτη εφαρμόζεται και επί περιπτώσεως εξοφλήσεως επιτευχθείσης αντικανονικώς ή διά δόλου, οπότε η προθεσμία είναι δύο έτη.

2. Η απαίτησις πληρωμής των εν παραγράφοις 1 και 2 του άρθρου 8 αναφερομένων ποσών απευθύνεται προς τον εγγυοδοτικόν οργανισμόν ουχί ενωρίτερον από της παρελεύσεως τριών μηνών από της ημερομηνίας καθ' ην ο εν λόγω οργανισμός ειδοποιήθη ότι δεν εξωφλήθη το δελτίον, ότι τούτο εξωφλήθη μετ' επιφυλάξεων ή ότι η εξόφλησις επετεύχθη κατά αντικανονικόν τρόπον ή διά δόλου, ουχί δε βραδύτερον των δύο ετών από της αυτής ως άνω ημερομηνίας. Ουχ' ήττον, επί περιπτώσεων αίτινες ήχθησαν ενώπιον της δικαιοσύνης εντός της ανωτέρω προθεσμίας των δύο ετών, η απαίτησις πληρωμής απευθύνεται εντός προθεσμίας ενός έτους από της ημερομηνίας καθ' ην η δικαστική απόφασις καθίσταται εκτελεστή.

3. Διά την καταβολήν των απαιτητών ποσών παρέχεται εις τον εγγυοδοτικόν οργανισμόν προθεσμία τριών μηνών υπολογιζομένη από της ημερομηνίας της προς τούτον απευθυνθείσης απαιτήσεως προς πληρωμήν. Ο οργανισμός δικαιούται επιστροφής των καταβληθέντων ποσών, εάν εντός δύο ετών από της ημερομηνίας της απαιτήσεως πληρωμής διαπιστωθή κατά τρόπον ικανοποιούντα τας τελωνειακάς αρχάς, ότι ουδεμία διεπράχθη ανωμαλία καθ' όσον αφορά εις την υπό κρίσιν πράξιν μεταφοράς.»

12 Το άρθρο 37 της συμβάσεως TIR ορίζει:

«Οσάκις δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστή το έδαφος επί του οποίου διεπράχθη μία παράβασις, αύτη λογίζεται ως διαπραχθείσα επί του εδάφους του συμβαλλομένου μέρους ένθα εγένετο διαπίστωσις αυτής.»

Το κοινοτικό δίκαιο

13 Στο πλαίσιο της εφαρμογής της συμβάσεως TIR, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα αποτελεί ένα μόνον και ενιαίο τελωνειακό έδαφος.

14 Το άρθρο 454 του εκτελεστικού κανονισμού περιλαμβάνει ορισμένες διατάξεις ειδικώς για τη σύμβαση TIR καθώς και για την τελωνειακή σύμβαση σχετικά με το δελτίο ATA για την προσωρινή άδεια εισόδου εμπορευμάτων (στο εξής: σύμβαση ATA), που υπογράφηκε στις Βρυξέλλες στις 6 Δεκεμβρίου 1961. Το άρθρο αυτό προβλέπει:

«1. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων της σύμβασης TIR και της σύμβασης ATA σχετικά με την υπευθυνότητα των εγγυοδοτικών οργανισμών κατά τη χρησιμοποίηση ενός δελτίου TIR ή δελτίου ATA.

2. Όταν διαπιστώνεται, κατά τη διάρκεια ή επ' ευκαιρία μιας μεταφοράς που πραγματοποιείται υπό την κάλυψη δελτίου TIR, ή μιας πράξης διαμετακόμισης που πραγματοποιείται υπό την κάλυψη δελτίου ATA, ότι διεπράχθη παράβαση ή παρατυπία σε ένα συγκεκριμένο κράτος μέλος, η είσπραξη των δασμών και των άλλων, ενδεχομένως, απαιτητών επιβαρύνσεων πραγματοποιείται από αυτό το κράτος μέλος σύμφωνα με τις κοινοτικές ή εθνικές διατάξεις, υπό την επιφύλαξη ασκήσεως ποινικής διώξεως.

3. Όταν δεν είναι δυνατό να προσδιορισθεί το έδαφος στο οποίο διεπράχθη παράβαση ή παρατυπία, θεωρείται ότι αυτή διεπράχθη στο κράτος μέλος όπου διεπιστώθη, εκτός εάν, εντός προθεσμίας που προβλέπεται στο άρθρο 455 παράγραφος 1, δεν αποδεικνύεται, κατά τρόπο ικανοποιητικό για τις τελωνειακές αρχές, η κανονικότητα της πράξης ή ο τόπος όπου η παράβαση ή η παρατυπία πράγματι διεπράχθη.

Εάν, ελλείψει τέτοιας απόδειξης, η εν λόγω παράβαση ή παρατυπία εξακολουθεί να θεωρείται ότι διεπράχθη στο κράτος μέλος όπου διεπιστώθη, οι δασμοί και οι άλλες σχετικές με τα εμπορεύματα αυτά επιβαρύνσεις, εισπράττονται από το εν λόγω κράτος μέλος σύμφωνα με τις κοινοτικές ή εθνικές διατάξεις.

Εάν, μεταγενέστερα, προσδιορισθεί το κράτος μέλος στο οποίο πράγματι διεπράχθη η παράβαση ή παρατυπία, οι δασμοί και οι άλλες επιβαρύνσεις — με εξαίρεση αυτούς που έχουν εισπραχθεί ως ίδιοι πόροι της Κοινότητας σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο — στους οποίους υπόκεινται τα εμπορεύματα, επιστρέφονται από το κράτος μέλος το οποίο είχε αρχικά προβεί στην είσπραξή τους. Στην περίπτωση αυτή, η ενδεχόμενη διαφορά επιστρέφεται στο πρόσωπο το οποίο αρχικά είχε καταβάλει τις επιβαρύνσεις.

Εάν το ποσό των δασμών και άλλων επιβαρύνσεων που εισπράχθηκαν αρχικά και επιστράφηκαν από το κράτος μέλος που τους είχε εισπράξει είναι κατώτερο από το ποσό των δασμών και άλλων επιβαρύνσεων που απαιτούνται στο κράτος μέλος στο οποίο πράγματι διαπράχθηκε η παράβαση ή η παρατυπία, το κράτος μέλος αυτό εισπράττει τη διαφορά σύμφωνα με τις κοινοτικές ή εθνικές διατάξεις.

Οι τελωνειακές διοικήσεις των κρατών μελών θεσπίζουν τις αναγκαίες διατάξεις για την καταπολέμηση των παραβάσεων ή παρατυπιών και την επιβολή αποτελεσματικών κυρώσεων.»

15 Το άρθρο 455 του εκτελεστικού κανονισμού ορίζει:

«1. Όταν διαπιστωθεί ότι, κατά τη διάρκεια ή με την ευκαιρία μεταφοράς βάσει δελτίου TIR ή πράξης διαμετακόμισης βάσει δελτίου ATA, διαπράττεται παράβαση

ή παρατυπία, οι τελωνειακές αρχές κοινοποιούν αυτήν την παράβαση ή παρατυπία στον κάτοχο του δελτίου TIR ή του δελτίου ATA και στον εγγυοδοτικό οργανισμό, μέσα στην προθεσμία που προβλέπεται, ανάλογα με την περίπτωση, στο άρθρο 11, παράγραφος 1, της σύμβασης TIR ή στο άρθρο 6, παράγραφος 4, της σύμβασης ATA.

2. Η απόδειξη για την κανονικότητα της πράξης διαμετακόμισης υπό την κάλυψη δελτίου TIR ή δελτίου ATA, κατά την έννοια του άρθρου 454, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, πρέπει να προσκομίζεται εντός της προθεσμίας που προβλέπεται, ανάλογα με την περίπτωση, στο άρθρο 11, παράγραφος 2, της σύμβασης TIR και στο άρθρο 7, παράγραφοι 1 και 2, της σύμβασης ATA.

3. Ειδικότερα, μπορεί να προσκομισθεί απόδειξη, ικανοποιητική για τις τελωνειακές αρχές, με τις ακόλουθες μορφές:

α) με την υποβολή εγγράφου που έχουν επικυρώσει οι τελωνειακές αρχές και το οποίο αποδεικνύει ότι τα εν λόγω εμπορεύματα έχουν προσκομιστεί στο τελωνείο προορισμού. Αυτό το έγγραφο πρέπει να περιλαμβάνει την ταυτότητα των εν λόγω εμπορευμάτων,

ή

β) με την υποβολή τελωνειακού εγγράφου θέσης σε κατανάλωση που εκδόθηκε σε τρίτη χώρα, ή αντίγραφου ή φωτοτυπίας αυτού του εγγράφου· αυτό το αντίγραφο ή η φωτοτυπία πρέπει να επικυρωθεί είτε από τον οργανισμό που θεώρησε το αρχικό έγγραφο, είτε από τις επίσημες υπηρεσίες της ενδιαφερόμενης τρίτης χώρας, είτε από τις επίσημες υπηρεσίες ενός κράτους μέλους. Αυτό το έγγραφο πρέπει να περιλαμβάνει την ταυτότητα των εν λόγω εμπορευμάτων,

ή

γ) όσον αφορά τη σύμβαση ΑΤΑ, με τις αποδείξεις που προβλέπονται στο άρθρο 8 της εν λόγω σύμβασης.»

16 Σύμφωνα με το άρθρο 457 του εκτελεστικού κανονισμού:

«Για την εφαρμογή του άρθρου 8, παράγραφος 4, της σύμβασης TIR, σε περίπτωση που μια αποστολή εισέρχεται στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας ή αρχίζει σε τελωνείο αναχώρησης το οποίο βρίσκεται στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας, ο εγγυοδοτικός οργανισμός καθίσταται ή είναι υπεύθυνος ενώπιον των τελωνειακών αρχών κάθε κράτους μέλους από το έδαφος του οποίου διέρχεται η αποστολή TIR, μέχρις ότου εξέλθει από το τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας, ή μέχρι το τελωνείο προορισμού που βρίσκεται στο έδαφος αυτό.»

17 Τα άρθρα 454 και 455 του εκτελεστικού κανονισμού τροποποιήθηκαν με τον κανονισμό (ΕΚ) 2787/2000 της Επιτροπής, της 15 Δεκεμβρίου 2000 (ΕΕ L 330, σ. 1).

18 Η δωδέκατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 2787/2000 έχει ως εξής:

«Είναι σκόπιμο να πραγματοποιηθούν ορισμένες διορθώσεις σχετικά με την παραπομπή στη σύμβαση TIR.»

19 Το άρθρο 1, σημείο 54, του κανονισμού 2787/2000 προβλέπει:

«Στο άρθρο 454, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, οι όροι "στο άρθρο 455, παράγραφος 1" αντικαθίστανται από τους όρους "στο άρθρο 455, παράγραφος 2".»

20 Το άρθρο 1, σημείο 55, του κανονισμού 2787/2000 ορίζει:

«Στο άρθρο 455, παράγραφος 2, οι όροι "στο άρθρο 11, παράγραφος 2, της σύμβασης TIR" αντικαθίστανται από τους όρους "στο άρθρο 11, παράγραφος 3, της σύμβασης TIR".»

21 Σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 2787/2000, οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται μετά την 1η Ιουλίου 2001.

Η αμοιβαία συνδρομή μεταξύ των διοικητικών αρχών των κρατών μελών

22 Η αρωγή αυτή προβλέπεται από τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1468/81 του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 1981, περί της αμοιβαίας συνδρομής μεταξύ των διοικητικών αρχών των κρατών μελών και της συνεργασίας των αρχών αυτών με την Επιτροπή με σκοπό τη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής των τελωνειακών ή γεωργικών ρυθμίσεων (ΕΕ L 144, σ. 1), όπως έχει τροποποιηθεί με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 945/87 του Συμβουλίου, της 30ής Μαρτίου 1987 (ΕΕ L 90, σ. 3, στο εξής: κανονισμός 1468/81).

23 Το άρθρο 9, παράγραφος 1, του κανονισμού 1468/81 ορίζει:

«1. Μετά από αίτηση της αιτούσας αρχής, η αρμόδια αρχή προβαίνει ή δίνει εντολή για τη διεξαγωγή των καταλλήλων ερευνών σχετικά με πράξεις, που είναι ή θεωρούνται από την αιτούσα αρχή ότι είναι αντίθετες προς τις τελωνειακές ή γεωργικές ρυθμίσεις.

Για τη διεξαγωγή των ερευνών αυτών, η αρμόδια αρχή ή η διοικητική αρχή προς την οποία η τελευταία παρέπεμψε το θέμα, προβαίνει στις κατάλληλες ενέργειες κατά τον ίδιο τρόπο ως εάν ενεργούσε για λογαριασμό της ή μετά από αίτηση άλλης αρχής της χώρας στην οποία ανήκει.

Η αρμόδια αρχή γνωστοποιεί τα αποτελέσματα των ερευνών αυτών στην αιτούσα αρχή.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

24 Από τη διάταξη περί παραπομπής προκύπτει ότι, στις 23 Μαρτίου 1994, η βρετανική εταιρία μεταφορών Freight Forwarding Services (στο εξής: FFS), ως κάτοχος δελτίου TIR εκδοθέντος από τη Freight Transport Association Ltd, βρετανικό οργανισμό, μέλος του IRU, εκτελώνισε στο Hauptzollamt, τελωνείο αναχωρήσεως, φορτίο 12,5 εκατομμυρίων σιγαρέττων, προελεύσεως Ελβετίας, το οποίο επρόκειτο να προωθήσει στο Μαρόκο μέσω του τελωνείου προορισμού του Algésiras (Ισπανία).

25 Το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι ο BGL είναι οργανισμός γερμανικού δικαίου αρμόδιος για την παροχή εγγυήσεως σύμφωνα με το άρθρο 6 της συμβάσεως TIR. Η υποχρέωσή του ως εγγυητή του κατόχου δελτίου TIR περιορίζεται σε ποσό κατ' ανώτατο όριο 175 000 ECU. Προκειμένου περί «εγγυήσεως χωρίς το ευεργέτημα της διζήσεως» κατά την έννοια του γερμανικού δικαίου, ο BGL δεν μπορούσε να απαιτήσει από το Hauptzollamt να στραφεί κατ' αρχάς κατά του κατόχου του δελτίου TIR. Επομένως, σε περίπτωση που ο BGL επρόκειτο να εκπληρώσει την εκ της παρασχεθείσας εγγυήσεως υποχρέωσή του, θα είχε δικαίωμα αγωγής βάσει της συναφθείσας με το IRU συμβάσεως εγγυήσεως. Το τελευταίο είχε συνάψει, με τη σειρά του, σύμβαση ασφαλίσεως με όμιλο ασφαλιστών στον οποίο ανήκει η Préservatrice Foncière Tiard SA (στο εξής: PFA), παρεμβαίνουσα στην κύρια δίκη.

26 Ως τελευταία ημέρα της προθεσμίας για την εμφάνιση των εμπορευμάτων στο τελωνείο του Algésiras είχε οριστεί η 28η Μαρτίου 1994. Παρ' ολ' αυτά, το Hauptzollamt δεν έλαβε καμιά βεβαίωση εκτελέσεως από το τελωνείο προορισμού. Ωστόσο, κατόπιν αιτήσεως του Hauptzollamt, το τελωνείο προορισμού το πληροφόρησε, στις 13 Ιουλίου 1994, ότι το σχετικό εμπόρευμα δεν είχε εμφανιστεί. Το αρχικό δελτίο TIR που βρέθηκε αργότερα και απεστάλη στο IRU φέρει πλαστή σφραγίδα του τελωνείου προορισμού με ημερομηνία 28 Μαρτίου 1994.

27 Με έγγραφο της 16ης Αυγούστου 1994, το Hauptzollamt γνωστοποίησε στο BGL τη μη εξόφληση του δελτίου TIR. Αυτό απηύθυνε στο FFS, με συστημένη επιστολή με απόδειξη παραλαβής, πράξη επιβολής επιβαρύνσεως με ημερομηνία 16 Αυγούστου 1994, για ποσό ύψους 3 197 500 γερμανικών μάρκων (DEM), σχετικά με την επίμαχη πράξη μεταφοράς. Η FFS δεν κατέβαλε το ποσό αυτό.

28 Με αγωγή που ασκήθηκε τον Φεβρουάριο του 1996 ενώπιον του Landgericht Frankfurt am Main (Γερμανία), το Hauptzollamt ζήτησε από το BGL, την καταβολή των δασμών που προέκυπταν από τη μη εξόφληση του δελτίου TIR και που αντιστοιχούσαν στο ανώτατο ποσό της εγγυήσεως, ήτοι 334 132,75 DEM, πλέον τόκων υπερημερίας. Με το υπόμνημά του αντικρούσεως που κατέθεσε στις 8 Μαΐου 1996, ο BGL ισχυρίστηκε ότι το επίμαχο φορτίο σιγαρέττων είχε εκφορτωθεί στην Ισπανία και πρότεινε μάρτυρες προς απόδειξη του ισχυρισμού αυτού. Το αιτούν δικαστήριο

διευκρινίζει ότι, εάν τούτο αποδεικνυόταν, το ισπανικό κράτος και όχι το γερμανικό κράτος θα δικαιούνταν να απαιτήσει τους οφειλομένους από το FFS δασμούς και, στην περίπτωση αυτή, η αγωγή κατά του εγγυητή είναι αβάσιμη. Παρ' όλ' αυτά, το Landgericht Frankfurt am Main και, κατόπιν ασκήσεως εφέσεως, το Oberlandesgericht (Γερμανία) δέχθηκαν το σχετικό αίτημα του Hauptzollamt.

29 Ο BGL άσκησε αναίρεση ενώπιον του Bundesgerichtshof. Στο πλαίσιο της αναιρέσεως αυτής, το εν λόγω δικαστήριο διερωτήθηκε σχετικά με τυχόν απόσβεση, λόγω εκπνοής της προθεσμίας προσκομίσεως των αποδεικτικών μέσων, του σχετικού δικαιώματος του BGL, να προσκομίσει απόδειξη όσον αφορά τον τόπο διαπράξεως της παρατυπίας ή της παραβάσεως, δικαίωμα που αναγνωρίζεται στον εγγυητή με το άρθρο 768 του Bürgerliches Gesetzbuch (γερμανικού Αστικού Κώδικα, στο εξής: BGB). Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι ο BGL πρότεινε τον ισχυρισμό αυτό για πρώτη φορά μόλις με το υπόμνημά του αντικρούσεως που κατέθεσε στις 8 Μαΐου 1996 ενώπιον του Landgericht Frankfurt am Main, και τούτο μολονότι το Hauptzollamt του είχε γνωστοποιήσει τη μη εξόφληση του δελτίου TIR με έγγραφο της 16ης Αυγούστου 1994.

30 Το Bundesgerichtshof εκθέτει ότι, εν προκειμένω, το δελτίο TIR το οποίο φέρει πλαστή σφραγίδα του τελωνείου προορισμού δεν ισοδυναμεί με βεβαίωση εκτελέσεως που έχει αποκτηθεί αντικανονικώς ή διά δόλου κατά την έννοια του άρθρου 11, παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, της συμβάσεως TIR. Επομένως, σύμφωνα με το εν λόγω δικαστήριο, πρέπει να εφαρμοστεί εν προκειμένω η πρώτη περίοδος της διατάξεως αυτής και η προθεσμία γνωστοποιήσεως της μη εξοφλήσεως στον εγγυοδοτικό οργανισμό είναι ένα έτος από της χρεώσεως του δελτίου TIR.

31 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι οι τυγχάνουσες εφαρμογής διατάξεις δεν είνα σαφείς. Το εν εν λόγω δικαστήριο μνημονεύει την απόφαση της 23ης Μαρτίου 2000, C-310/98 και C-406/98, Met-Trans και Sagpol (Συλλογή 2000, σ. I-1797), με την οποία το Δικαστήριο διαπίστωσε, στη σκέψη 44, ότι το άρθρο 454, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 2454/93 παραπέμπει χωρίς αμφιλογία, ως προς τη διάρκεια της εν λόγω προθεσμίας, στο άρθρο 455, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού και ότι η τελευταία αυτή διάταξη παραπέμπει, με τη σειρά της, ως προς τη διάρκεια της

προθεσμίας που θεσπίζει, στο άρθρο 11, παράγραφος 1, της συμβάσεως TIR. Εξάλλου, στην ίδια σκέψη 44, το Δικαστήριο επισήμανε ότι μία μόνον προθεσμία αναφέρεται στο άρθρο 11, παράγραφος 1, της συμβάσεως TIR και ότι πρόκειται για προθεσμία ενός έτους. Το ίδιο προσθέτει ωστόσο ότι η εν λόγω απόφαση δεν κάνει αναφορά στην προθεσμία προσκομίσεως αποδείξεων που ισχύει για τον εγγυοδοτικό οργανισμό.

32 Υπ' αυτές τις συνθήκες, το Bundesgerichtshof αποφάσισε την αναστολή της ενώπιόν του διαδικασίας και την υποβολή στο Δικαστήριο των ακολούθων προδικαστικών ερωτημάτων:

«1) α) Ισχύει η προθεσμία την οποία τάσσει το άρθρο 454, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93 [...] προκειμένου να αποδειχθεί ο τόπος όπου πράγματι διεπράχθη παράβαση ή παρατυπία, ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία κράτος μέλος, επικαλούμενο το άρθρο 454, παράγραφοι 2 και 3, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 2454/93, ενάγει λόγω δασμολογικής απαιτήσεως εγγυοδοτικό οργανισμό, ο οποίος επιχειρεί να αποδείξει ότι ο τόπος στον οποίο διαπράχθηκε η παρατυπία ή η παράβαση βρίσκεται σε άλλο κράτος μέλος;

β) Στην περίπτωση που το Δικαστήριο απαντήσει καταφατικά στο ερώτημα 1α:

i) Ισχύει στην περίπτωση αυτή η ετήσια προθεσμία του άρθρου 454, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, και του άρθρου 455, παράγραφος 1, του κανονισμού 2454/93, σε συνδυασμό με το άρθρο 11, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, της συμβάσεως TIR, ή η διετής προθεσμία του άρθρου 455, παράγραφος 2, του ανωτέρω κανονισμού, σε συνδυασμό με το άρθρο 11, παράγραφος 2, πρώτη περίοδος, της συμβάσεως TIR;

ii) Έχει, στην περίπτωση που περιγράφεται στο ερώτημα 1α, η περί αποδείξεως προθεσμία την έννοια ότι ο εγγυοδοτικός οργανισμός πρέπει να προβάλει εμπροθέσμως στη δίκη τον υποκείμενο σε απόδειξη ισχυρισμό του ότι η παράβαση διαπράχθηκε πράγματι σε άλλο κράτος μέλος, αν δε η προβολή του ισχυρισμού δεν γίνει εμπροθέσμως, το γεγονός αυτό δεν μπορεί πλέον να αποδειχθεί;

2) α) Υποχρεούται έναντι του εγγυοδοτικού οργανισμού, κατά τα άρθρα 454 και 455 του κανονισμού 2454/93, το κράτος που διαπιστώνει παράβαση ή παρατυπία που διαπράχθηκε στο πλαίσιο μεταφοράς βάσει δελτίου TIR, πέραν της κατά το άρθρο 455, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού κοινοποιήσεως και της αιτήσεως προς το τελωνείο προορισμού για παροχή πληροφοριών, να εξακριβώσει πού διαπράχθηκε πράγματι η παράβαση ή παρατυπία και ποιοι είναι οι κατά την έννοια του άρθρου 203, παράγραφος 3, του κανονισμού 2913/92 οφειλέτες των δασμών, ζητώντας την υπηρεσιακή συνδρομή ενός άλλου κράτους μέλους για τη διευκρίνιση των πραγματικών περιστατικών [βλ. τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1468/81 του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 1981, περί της αμοιβαίας συνδρομής μεταξύ των διοικητικών αρχών των κρατών μελών και της συνεργασίας των αρχών αυτών με την Επιτροπή με σκοπό τη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής των τελωνειακών ή γεωργικών ρυθμίσεων (ΕΕ 1981, L 144, σ. 1)];

β) Στην περίπτωση κατά την οποία το Δικαστήριο απαντήσει καταφατικά στο ερώτημα 2α:

i) Θεωρείται μήπως, σε περίπτωση παραβάσεως αυτής της υποχρεώσεως προς εξακρίβωση, ότι η παράβαση ή παρατυπία, κατά το άρθρο 454, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 2454/93, διαπράχθηκε στο κράτος μέλος όπου διαπιστώθηκε;

ii) Οφείλει το κράτος μέλος, το οποίο διαπίστωσε την παράβαση ή παρατυπία, σε περίπτωση που εγείρει αξιώσεις κατά του εγγυοδοτικού οργανισμού, να προβάλει και να αποδείξει την εκπλήρωση αυτής της υποχρεώσεως προς εξακρίβωση;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

33 Επιβάλλεται η από κοινού εξέταση των στοιχείων α' και β', σημείο ii, του πρώτου ερωτήματος.

Επί του πρώτου ερωτήματος, στοιχείο α; σχετικά με την εφαρμογή επί του εγγυοδοτικού οργανισμού της προθεσμίας αποδείξεως του τόπου διαπράξεως της παρατυπίας, και στοιχείο β', σημείο ii, σχετικά με τη φύση της προθεσμίας αυτής

34 Με το πρώτο ερώτημα, στοιχεία α' και β', σημείο ii, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να μάθει αν η προθεσμία του άρθρου 454, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του εκτελεστικού κανονισμού, κατά τη διάρκεια της οποίας μπορεί να αποδειχθεί ότι ο πραγματικός τόπος της διαπραχθείσας παραβάσεως ή παρατυπίας βρίσκεται σε κράτος μέλος διαφορετικό αυτού που προβαίνει στην είσπραξη των δασμών, εφαρμόζεται επί εγγυοδοτικού οργανισμού που έχει εναχθεί από κράτος μέλος για την καταβολή ποσού αντιπροσωπεύοντος τους δασμούς και εάν αυτός ο εγγυοδοτικός οργανισμός οφείλει να το αποδείξει εντός της προθεσμίας αυτής, επ' απειλή απαραδέκτου του αποδεικτικού μέσου.

Οι υποβληθείσες στο Δικαστήριο παρατηρήσεις

35 Ο BGL υποστηρίζει ότι ένας εγγυοδοτικός οργανισμός έχει το δικαίωμα να αποδείξει τον τόπο διαπράξεως της παραβάσεως ή της παρατυπίας, πλην όμως δεν εφαρμόζεται επ' αυτού η προθεσμία του άρθρου 454, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του εκτελεστικού κανονισμού. Πράγματι, το δικαίωμα προσκομίσεως της αποδείξεως αυτής αναγνωρίζεται από το γερμανικό δίκαιο, το οποίο έχει εφαρμογή επί της συναφθείσας μεταξύ του γερμανικού Δημοσίου και του BGL συμβάσεως εγγυήσεως και, ειδικότερα, από το άρθρο 768 του BGB σχετικά με το δικαίωμα του εγγυητή να

προτείνει τις ίδιες με τον πρωτοφειλέτη ενστάσεις. Πάντως, ο τελευταίος έχει το δικαίωμα να προσκομίσει τέτοια απόδειξη. Εξάλλου, ο BGL επισημαίνει ότι το δικαίωμα του εγγυητή να προτείνει τις ίδιες με τον πρωτοφειλέτη ενστάσεις δεν υπόκειται σε καμία προθεσμία.

36 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ο BGL διασαφήνισε τη σημασία που έχει γι' αυτόν να αποδειχθεί ότι η παρατυπία σημειώθηκε σε άλλο κράτος μέλος, εφόσον, κατ' εφαρμογήν της συμβάσεως εγγυήσεως, είναι εγγυητής όσον αφορά τις προκύπτουσες από μια μεταφορά TIR οφειλές μόνον έναντι της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας. Εξάλλου, το σύστημα αποζημιώσεως του άρθρου 454, παράγραφος 3, τρίτο εδάφιο, του εκτελεστικού κανονισμού αφορά μόνον τον πρωτοφειλέτη της τελωνειακής οφειλής και όχι τον εγγυοδοτικό οργανισμό.

37 Η PFA θεωρεί επίσης ότι ο εγγυοδοτικός οργανισμός δικαιούται να αποδείξει τον τόπο διαπράξεως της παραβάσεως ή της παρατυπίας. Φρονεί ότι η κοινοποίηση της υπάρξεως παρατυπίας στον εγγυοδοτικό οργανισμό, που προβλέπεται από το άρθρο 455 του εκτελεστικού κανονισμού, αποτελεί ένδειξη του γεγονότος ότι ο εν λόγω οργανισμός δικαιούται να προσκομίσει μια τέτοια απόδειξη. Τη θέση αυτή επιβεβαιώνει η παραπομπή στο άρθρο 11 της συμβάσεως TIR, διάταξη που μνημονεύει τον εγγυοδοτικό οργανισμό στις τρεις παραγράφους της.

38 Σύμφωνα με την PFA, η δυνατότητα του εγγυοδοτικού οργανισμού να προσκομίσει την εν λόγω απόδειξη οδηγεί υποχρεωτικά στο συμπέρασμα ότι τυγχάνει εφαρμογής επί ενός τέτοιου οργανισμού η προθεσμία του άρθρου 454, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του εκτελεστικού κανονισμού. Αν δεν συνέβαινε κάτι τέτοιο, έπρεπε να έχει ρητώς οριστεί χωριστή προθεσμία. Τη θέση αυτή επιβεβαιώνει επίσης η παραπομπή στη σύμβαση TIR.

39 Προκειμένου περί της φύσεως της προθεσμίας, η PFA υποστηρίζει ότι η εν λόγω προθεσμία αποτελεί όχι αποκλειστική αλλά μη δεσμευτική προθεσμία, εφόσον το σύνολο των διατάξεων του καθ' ύλην πεδίου εφαρμογής του τελωνειακού δικαίου

στηρίζεται στην ιδέα ότι η τελωνειακή οφειλή πρέπει να καταβάλλεται από τον πραγματικό οφειλέτη στον πραγματικό δικαιούχο της απαιτήσεως. Επομένως, η ουσιαστική ακρίβεια πρέπει πάντοτε, σε τελευταία ανάλυση, να υπερισχύει των τυπικών επικουρικών στοιχείων, όπως τα μαχητά τεκμήρια.

40 Αντιθέτως, το Hauptzollamt και η Γερμανική Κυβέρνηση φρονούν ότι ο εγγυοδοτικός οργανισμός δεν δικαιούται να αποδείξει τον τόπο διαπράξεως της παραβάσεως ή της παρατυπίας και ότι, κατά συνέπεια, δεν τυγχάνει επ' αυτού εφαρμογής η προθεσμία του άρθρου 454, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του εκτελεστικού κανονισμού. Πράγματι, η δυνατότητα προσκομίσεως της αποδείξεως αυτής δεν προβλέπεται ούτε από τη σύμβαση TIR ούτε από τον εκτελεστικό κανονισμό.

41 Η Γερμανική Κυβέρνηση διευκρινίζει ότι η παροχή στον εγγυοδοτικό οργανισμό της δυνατότητας προσκομίσεως της εν λόγω αποδείξεως, στο πλαίσιο διαφοράς με τις τελωνειακές αρχές, ενώπιον πολιτικού δικαστηρίου, θα είχε ως αποτέλεσμα ότι του ιδίου ζητήματος θα μπορούσαν να επιληφθούν δύο διαφορετικά δικαιοδοτικά όργανα που θα ήταν δυνατό να εκδώσουν αντιφατικές αποφάσεις. Πράγματι, το επί δημοσιονομικών υποθέσεων δικαστήριο θα ήταν αρμόδιο για την είσπραξη της οφειλομένης από τον κάτοχο του δελτίου TIR τελωνειακής οφειλής, ενώ η είσπραξη των οφειλομένων από τον εγγυοδοτικό οργανισμό ποσών εμπίπτει στην αρμοδιότητα του πολιτικού δικαστηρίου, εφόσον η σχετική αγωγή στηρίζεται στη σύμβαση εγγυήσεως. Τα δικαστήρια αυτά θα μπορούσαν να καταλήξουν σε διαφορετικές λύσεις.

42 Κατά συνέπεια, η εν λόγω κυβέρνηση θεωρεί ότι το άρθρο 454 του εκτελεστικού κανονισμού πρέπει να ερμηνευθεί λαμβανομένου υπόψη του σκοπού της συμβάσεως εγγυήσεως, προκειμένου οι διαπιστώσεις του αρμοδίου επί δημοσιονομικών υποθέσεων δικαστηρίου όσον αφορά τον τόπο της παραβάσεως ή της παρατυπίας να μην μπορούν να αμφισβητηθούν από τις διαφορετικές διαπιστώσεις ενός πολιτικού δικαστηρίου. Τούτο συνεπάγεται ότι ο εγγυητής δεν μπορεί να προτείνει τις ίδιες με τον πρωτοφειλέτη ενστάσεις ούτε, εν προκειμένω, να αποδείξει τον τόπο διαπράξεως της παραβάσεως ή της παρατυπίας.

43 Στην περίπτωση που το Δικαστήριο θα αναγνώριζε ότι ο εγγυοδοτικός οργανισμός διαθέτει προθεσμία για μια τέτοια απόδειξη, το Hauptzollamt και η Γερμανική Κυβέρνηση φρονούν ότι πρόκειται για αποκλειστική προθεσμία. Η Γερμανική Κυβέρνηση διευκρινίζει ότι, αν γινόταν δεκτό ότι πρόκειται για δικονομική προθεσμία όταν η προθεσμία αυτή προβάλλεται στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ των τελωνειακών αρχών και του εγγυοδοτικού οργανισμού, ο εν λόγω οργανισμός διαθέτει, δυνάμει του γερμανικού δικαίου, προθεσμία υποκείμενη στην κανονική παραγραφή των 30 ετών προκειμένου να αποδείξει τον τόπο της παραβάσεως ή της παρατυπίας, πράγμα που δεν εγγυάται την αναγκαία νομική ασφάλεια στις σχέσεις μεταξύ εγγυητή και τελωνειακών αρχών. Εξάλλου, θα προέκυπτε εντεύθεν πρόδηλη αντίφαση σε σχέση με την περίπτωση όπου τυγχάνει απευθείας εφαρμογής το άρθρο 11, παράγραφος 1, της συμβάσεως TIR.

44 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή υποστήριξε ότι δεν αντίκειται ούτε προς τη σύμβαση TIR ούτε προς τον εκτελεστικό κανονισμό το να προτείνει ο εγγυοδοτικός οργανισμός, σύμφωνα με το γερμανικό δίκαιο, ενστάσεις που θα μπορούσε να προβάλει ο πρωτοφειλέτης και, όσον αφορά την υπόθεση της κύριας δίκης, να μπορέσει να αποδείξει τον τόπο διαπράξεως της παραβάσεως ή της παρατυπίας. Ωστόσο, το κοινοτικό δίκαιο απαιτεί η απόδειξη αυτή να προσκομιστεί εντός της προθεσμίας του άρθρου 454, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του εκτελεστικού κανονισμού. Εξάλλου, η προθεσμία αυτή πρέπει να είναι αποκλειστική, διότι ουδείς λόγος συντρέχει ώστε ένας εγγυοδοτικός οργανισμός, όταν ενάγεται ενώπιον ενός δικαστηρίου, να βρίσκεται σε κατάσταση καλύτερη από εκείνη στην οποία θα βρισκόταν αν τούτο δεν συνέβαινε.

Απάντηση του Δικαστηρίου

45 Διαπιστώνεται ότι τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του BGL διέπονται, ταυτόχρονα, από τη σύμβαση TIR, από το κοινοτικό δίκαιο και από την υποκείμενη στο γερμανικό δίκαιο σύμβαση εγγυήσεως που έχει συνάψει με την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.

46 Το άρθρο 454, παράγραφος 1, του εκτελεστικού κανονισμού διευκρινίζει ότι ο κανονισμός εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων της συμβάσεως TIR σχετικά με την ευθύνη των εγγυοδοτικών οργανισμών κατά τη χρησιμοποίηση δελτίου TIR.

47 Διαπιστώνεται ότι καμία διάταξη της συμβάσεως TIR δεν ρυθμίζει ρητώς το ζήτημα αν ο εγγυοδοτικός οργανισμός μπορεί να προσκομίσει απόδειξη σχετικά με τον τόπο διαπράξεως της παραβάσεως ή της παρατυπίας. Το άρθρο 8, παράγραφος 1, της συμβάσεως αυτής περιορίζεται στο να προβλέπει ορισμένες υποχρεώσεις που οφείλουν να αναλαμβάνουν οι εγγυοδοτικοί οργανισμοί έναντι των συμβαλλομένων στην εν λόγω σύμβαση μερών όταν ζητούν να τους παρασχεθεί η δυνατότητα χορηγήσεως δελτίων TIR. Εξάλλου, το άρθρο 11, παράγραφος 3, της ιδίας συμβάσεως αφορά μόνον την απόδειξη της ανυπαρξίας παρατυπιών κατά την πράξη της μεταφοράς.

48 Κατά το γερμανικό δίκαιο, ο εγγυητής δύναται να προτείνει κατά του πιστωτή τις ίδιες με τον πρωτοφειλέτη ενστάσεις. Επομένως, αν το γερμανικό δίκαιο ήταν το μόνο που έπρεπε να εφαρμοστεί στην υπόθεση της κύριας δίκης και εφόσον δεν θα αντέκειτο προς αυτό η συναφθείσα μεταξύ των μερών σύμβαση εγγυήσεως, ο BGL θα εδικαιούτο να προσκομίσει απόδειξη του τόπου διαπράξεως της παραβάσεως ή της παρατυπίας και θα υπέκειτο στις σχετικές με τις προθεσμίες προϋποθέσεις του γερμανικού δικαίου.

49 Πάντως, εν προκειμένω, πρέπει να ερευνηθεί αν ο εκτελεστικός κανονισμός, ο οποίος, σύμφωνα με το άρθρο 189, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 249, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ), έχει απευθείας εφαρμογή, περιλαμβάνει διατάξεις προς τις οποίες θα αντέκειτο το δικαίωμα του εγγυοδοτικού οργανισμού να προσκομίσει απόδειξη του τόπου της παρατυπίας ή περιλαμβάνει διατάξεις που θα προέβλεπαν τρόπο ασκήσεως του δικαιώματος αυτού που είναι απαραίτητος για την πλήρη αποτελεσματικότητα του κοινοτικού δικαίου.

50 Προκειμένου περί του δικαιώματος αποδείξεως του τόπου διαπράξεως της παραβάσεως ή της παρατυπίας, πρέπει να επισημανθεί ότι τα άρθρα 454 και 455 του

εκτελεστικού κανονισμού δεν διευκρινίζουν ποιο είναι το πρόσωπο που οφείλει ή δύναται να προσκομίσει τη σχετική απόδειξη και, εν πάση περιπτώσει, δεν αποκλείουν να είναι δυνατό η απόδειξη αυτή να προσκομιστεί από τον εγγυοδοτικό οργανισμό.

51 Εξάλλου, το άρθρο 455 του εν λόγω κανονισμού παραπέμπει στο άρθρο 11 της συμβάσεως TIR, το οποίο, και στις τρεις παραγράφους του, ρυθμίζει θέματα έχοντα αποκλειστικώς σχέση με τον εγγυοδοτικό οργανισμό. Επομένως, το άρθρο αυτό 455 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι δεν απαγορεύει τη δυνατότητα του εγγυοδοτικού οργανισμού να προσκομίσει μια τέτοια απόδειξη.

52 Εξάλλου, πρέπει να υπομνηστεί ότι ο σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας στο πλαίσιο κάθε διαδικασίας που έχει κινηθεί εναντίον ενός προσώπου και μπορεί να καταλήξει στην έκδοση βλαπτικής για το πρόσωπο αυτό πράξεως και, ιδίως, στο πλαίσιο διαδικασίας δυναμένης να απολήξει σε κυρώσεις, αποτελεί θεμελιώδη αρχή του κοινοτικού δικαίου. Η αρχή αυτή απαιτεί όπως κάθε πρόσωπο, κατά του οποίου μπορεί να επιβληθεί κύρωση, να είναι σε θέση να προβάλει λυσιτελώς την άποψή του σχετικά με τα στοιχεία που έχουν ληφθεί υπόψη για την επιβολή της κυρώσεως και να προσκομίσει κάθε πρόσφορη για την άμυνά του απόδειξη (βλ., υπό την έννοια αυτή, τις αποφάσεις της 29ης Ιουνίου 1994, C-135/92, Fiskano κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. I-2885, σκέψεις 39 και 40· της 21ης Μαρτίου 1990, C-142/87, Βέλγιο κατά Επιτροπής, καλούμενη «Tubemeuse», Συλλογή 1990, σ. I-959, σκέψεις 46 και 47).

53 Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι το άρθρο 454, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του εκτελεστικού κανονισμού πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι δεν απαγορεύει σε εγγυοδοτικό οργανισμό την προσκόμιση αποδείξεως του τόπου διαπράξεως της παραβάσεως ή της παρατυπίας.

54 Προκειμένου περί της προθεσμίας για την προσκόμιση μιας τέτοιας αποδείξεως, πρέπει να υπομνησθεί ότι σκοπός της αποδείξεως αυτής είναι να αμφισβητηθεί η αρμοδιότητα του κράτους μέλους που προβαίνει στην είσπραξη των δασμών, με ταυτόχρονη υπόδειξη του κράτους μέλους που θα είναι το αρμόδιο να απαιτήσει τους δασμούς αυτούς όταν ανατραπεί το σχετικό με τον τόπο της παραβάσεως ή της παρατυπίας τεκμήριο.

55 Αυτό το άλλο κράτος μέλος πρέπει να προσδιοριστεί ταχέως, ώστε να μπορέσει να λάβει τα αναγκαία για την είσπραξη των οφειλομένων ποσών μέτρα. Κατά συνέπεια, θα θιγόταν η πλήρης αποτελεσματικότητα του κοινοτικού δικαίου αν το ζήτημα της προθεσμίας αποδείξεως ρυθμιζόταν αποκλειστικώς από το εθνικό δίκαιο, το οποίο θα μπορούσε να προβλέπει προθεσμία πολύ μακρά για να καταστεί νομικώς και ουσιαστικώς δυνατή η είσπραξη των οφειλομένων εντός άλλου κράτους μέλους ποσών.

56 Κατά συνέπεια, διαπιστώνεται ότι το άρθρο 454, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του εκτελεστικού κανονισμού πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η προθεσμία που αυτό προβλέπει ισχύει για τον εγγυοδοτικό οργανισμό που έχει εναχθεί από κράτος μέλος για την καταβολή δασμών βάσει της συμβάσεως εγγυήσεως που ο εν λόγω οργανισμός έχει συνάψει με το κράτος αυτό σύμφωνα με τη σύμβαση TIR, όταν ο εν λόγω οργανισμός ζητεί να αποδείξει τον τόπο διαπράξεως της παραβάσεως ή της παρατυπίας.

57 Ο ίδιος στόχος, δηλαδή η πλήρης αποτελεσματικότητα του κοινοτικού δικαίου, απαιτεί να είναι η προθεσμία αυτή αποκλειστική, υπό την έννοια ότι ο οικείος εγγυοδοτικός οργανισμός οφείλει να προσκομίσει την απόδειξη του τόπου διαπράξεως της παραβάσεως ή της παρατυπίας εντός της προθεσμίας του άρθρου 454, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του εκτελεστικού κανονισμού, επ' απειλή απαραδέκτου του σχετικού αποδεικτικού μέσου.

58 Κατά συνέπεια, στο πρώτο ερώτημα, στοιχεία α' και β', σημείο ii, πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 454, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του εκτελεστικού κανονισμού δεν απαγορεύει το να μπορεί ένας εγγυοδοτικός οργανισμός, που έχει εναχθεί από κράτος μέλος για την καταβολή δασμών βάσει συμβάσεως εγγυήσεως που έχει συνάψει με το κράτος αυτό σύμφωνα με τη σύμβαση TIR, να προσκομίσει απόδειξη σχετικά με τον πραγματικό τόπο διαπράξεως της παραβάσεως ή της παρατυπίας, εφόσον η απόδειξη αυτή προσκομιστεί εντός της προβλεπομένης από τη διάταξη αυτή προθεσμίας η οποία είναι αποκλειστική.

Επί του πρώτου ερωτήματος, στοιχείο β', σημείο i, σχετικά με την προθεσμία αποδείξεως

59 Με το πρώτο ερώτημα, στοιχείο β', σημείο i, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να μάθει ποια είναι ακριβώς η διάρκεια της προθεσμίας του άρθρου 454, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του εκτελεστικού κανονισμού.

Οι υποβληθείσες στο Δικαστήριο παρατηρήσεις

60 Οι διάδικοι της κύριας δίκης, η Γερμανική Κυβέρνηση και η Επιτροπή αναγνωρίζουν ότι οι εφαρμοστέες εν προκειμένω διατάξεις είναι δυσνόητες και ασαφείς. Η παραπομπή από το άρθρο 454, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του εκτελεστικού κανονισμού στο άρθρο 455, παράγραφος 1, του ίδιου του κανονισμού και, ως εκ τούτου, στο άρθρο 11, παράγραφος 1, της συμβάσεως TIR είναι εσφαλμένη και έχει ρητώς διορθωθεί με τον κανονισμό 2787/2000, ο οποίος όμως δεν έχει εφαρμογή στην υπόθεση της κύριας δίκης. Εξάλλου, έχει επισημανθεί ότι ο τελευταίος αυτός κανονισμός ουδόλως βελτιώνει την κατάσταση εφόσον ο ίδιος παραπέμπει, εκ νέου, σε διάταξη περιλαμβάνουσα περισσότερες της μιας προθεσμίες.

61 Οι θεωρούμενες ως ισχύουσες, όσον αφορά την υπό κρίση υπόθεση, προθεσμίες είναι τριών μηνών, ενός ή δύο ετών ανάλογα με το τμήμα της φράσεως του άρθρου 11 της συμβάσεως TIR που λαμβάνεται υπόψη στην παραπομπή που μνημονεύεται στο άρθρο 455, παράγραφος 1, του εκτελεστικού κανονισμού.

62 Οι BGL και PFA θεωρούν ότι, όσον αφορά την υπόθεση της κύριας δίκης, πρόκειται για διετή προθεσμία αποδείξεως η οποία ισχύει βάσει της συνδυασμένης εφαρμογής των άρθρων 454, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, και 455, παράγραφος 2, του εκτελεστικού κανονισμού, καθώς και του άρθρου 11, παράγραφος 3, δεύτερη φράση,

της συμβάσεως TIR. Σύμφωνα με τον BGL, οι διατάξεις αυτές πρέπει να ερμηνευθούν κατά τρόπο συνεπή και λογικό. Η PFA υπογραμμίζει ότι, ενόψει των συνεπαγομένων κυρώσεις αποτελεσμάτων της προθεσμίας αποδείξεως, πρέπει να ληφθεί υπόψη η πλέον ευνοϊκή για τον εγγυοδοτικό οργανισμό διάταξη, συγκεκριμένα η διάταξη όπως έχει τροποποιηθεί με τον κανονισμό 2787/2000. Αντιθέτως, το Hauptzollamt και η Γερμανική Κυβέρνηση φρονούν ότι, αν υφίσταται για τον εγγυοδοτικό οργανισμό δυνατότητα αποδείξεως, η σχετική προθεσμία είναι ετήσια, όπως έχει αποφανθεί το Δικαστήριο με την προπαρατεθείσα απόφαση Met-Trans και Sagpol.

Απάντηση του Δικαστηρίου

63 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τα εν λόγω κείμενα είναι δυσνόητα και ασαφή.

64 Όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας J. Mischo στην παράγραφο 43 των προτάσεών του στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η προπαρατεθείσα απόφαση Met-Trans και Sagpol, είναι λογικό να θεωρηθεί ότι εκ παραδρομής ο νομοθέτης παρενέβαλε, στο άρθρο 454, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του εκτελεστικού κανονισμού, την παραπομπή στο άρθρο 455, παράγραφος 1, και ότι η παραπομπή αυτή έπρεπε να έχει γίνει στο άρθρο 455, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού.

65 Πράγματι, το άρθρο 455, παράγραφος 1, ουδαμού μνημονεύει προθεσμία σχετική με την απόδειξη του τόπου διαπράξεως της παραβάσεως ή της παρατυπίας, αλλά αφορά την προθεσμία εντός της οποίας οι τελωνειακές αρχές οφείλουν να γνωστοποιήσουν στον κάτοχο του δελτίου TIR και στον εγγυοδοτικό οργανισμό την ύπαρξη μιας τέτοιας παραβάσεως ή παρατυπίας. Αντιθέτως, η παράγραφος 2 του εν λόγω άρθρου ρυθμίζει το θέμα της προθεσμίας αποδείξεως του νομότυπου χαρακτήρα της πράξεως που συντελέστηκε υπό την κάλυψη του δελτίου TIR, και μια παραπομπή στην τελευταία αυτή διάταξη φαίνεται περισσότερο λογική προκειμένου περί της αποδείξεως του τόπου διαπράξεως της παραβάσεως ή της παρατυπίας.

66 Εξάλλου, αν το άρθρο 454, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του εκτελεστικού κανονισμού επρόκειτο να νοηθεί και να ερμηνευθεί ως πράγματι παραπέμπον στο άρθρο 455, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, η σχετική με την απόδειξη του τόπου παραβάσεως ή παρατυπίας προθεσμία θα ήταν η ίδια με αυτήν που προβλέπεται για τη γνωστοποίηση της παραβάσεως ή της παρατυπίας και θα άρχιζε να τρέχει από την ίδια ημερομηνία· επομένως, θα ήταν ετήσια, υπολογιζόμενη από τη χρέωση του δελτίου TIR. Θα αρκούσε, σε μια τέτοια περίπτωση, να γνωστοποιήσουν οι τελωνειακές αρχές την ύπαρξη παρατυπίας την τελευταία ημέρα της εν λόγω προθεσμίας ώστε να είναι ουσιαστικώς αδύνατο για τον εγγυοδοτικό οργανισμό να προσκομίσει την προαναφερθείσα απόδειξη.

67 Σύμφωνα με το πνεύμα, άλλωστε, της ερμηνείας που προτάθηκε από τον γενικό εισαγγελέα J. Mischo στις προτάσεις στην προπαρατεθείσα υπόθεση Met-Trans και Sagpol, ο εκτελεστικός κανονισμός τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2787/2000, με τη ρητή μνεία, στη δωδέκατη αιτιολογική σκέψη του, ότι «είναι σκόπιμο να πραγματοποιηθούν ορισμένες διορθώσεις σχετικά με την παραπομπή στη σύμβαση TIR.»

68 Είναι δυνατό η προθεσμία των τριών μηνών να είναι αυτή που θα έπρεπε να ληφθεί υπόψη. Πράγματι, η προθεσμία των τριών μηνών που υπολογίζεται από την ημερομηνία που ζητήθηκε η σχετική πληρωμή από τον εγγυοδοτικό οργανισμό είναι αυτή στην οποία αναφέρεται το άρθρο 11, παράγραφος 3, της συμβάσεως TIR, στο οποίο παραπέμπει το άρθρο 454, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του εκτελεστικού κανονισμού εφόσον ληφθούν υπόψη οι τροποποιήσεις που εισήχθησαν με τον κανονισμό 2787/2000. Εξάλλου, η προθεσμία των τριών μηνών είχε αναγνωριστεί ως ισχύουσα με διοικητική συμφωνία συναφθείσα μεταξύ των κρατών μελών, η οποία έγινε αποδεκτή από την επιτροπή διαμετακομίσεως της Κοινότητας (βλ., συναφώς, τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα J. Mischo στην προπαρατεθείσα υπόθεση Met-Trans και Sagpol). Τέλος, μια βραχεία προθεσμία φαίνεται, όσον αφορά ένα τέτοιο θέμα, προτιμητέα προκειμένου να προσδιορίζεται ταχέως το κράτος μέλος που πρέπει να απαιτήσει την καταβολή των δασμών ώστε να αποφεύγονται έτσι δυσχέρειες σχετικές με την παραγραφή των σχετικών αξιώσεων.

69 Ωστόσο, πρέπει να υπομνηστεί ότι η πραγματοποιηθείσα με τον κανονισμό 2787/2000 τροποποίηση άρχισε να ισχύει μόλις την 1η Ιουλίου 2001. Επομένως, δεν έχει εφαρμογή στη διαφορά της κύριας δίκης.

70 Εξάλλου, το άρθρο 11, παράγραφος 3, της συμβάσεως TIR περιέχει δύο χωριστές φράσεις αφορώσες προθεσμίες διαφορετικής διάρκειας. Η πρώτη, διάρκειας τριών μηνών, αποτελεί προθεσμία πληρωμής, ενώ η δεύτερη, διάρκειας δύο ετών υπολογιζομένων από το χρονικό σημείο που ζητήθηκε από τις τελωνειακές αρχές η πληρωμή από τον εγγυοδοτικό οργανισμό, αφορά την απόδειξη της ανυπαρξίας παρατυπίας κατά την επίμαχη πράξη μεταφοράς. Ως εκ τούτου, δεν διαπιστώνεται με βεβαιότητα ότι η παραπομπή στη διάταξη αυτή αφορά μόνον την πρώτη προθεσμία.

71 Δεδομένου ότι οι τυγχάνουσες εφαρμογής στη διαφορά της κύριας δίκης διατάξεις είναι προδήλως εσφαλμένες και προβλέπουν διάφορες ημερομηνίες δυνάμενες να ληφθούν υπόψη, πρέπει να υπομνηστεί ότι η αρχή της ασφαλείας δικαίου αποτελεί γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου η οποία απαιτεί, ιδίως, μια επιβάλλουσα υποχρεώσεις στον υποκείμενο στον φόρο ρύθμιση να είναι σαφής και ακριβής ώστε να μπορεί ο τελευταίος να γνωρίζει με απόλυτη βεβαιότητα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του και, κατά συνέπεια, να λαμβάνει τα μέτρα του (αποφάσεις της 9ης Ιουλίου 1981, 169/80, Gondrand Frères και Garancini, Συλλογή 1981, σ. 1931, σκέψη 17· της 22ας Φεβρουαρίου 1989, 92/87 και 93/87, Επιτροπή κατά Γαλλίας και Ηνωμένου Βασιλείου, Συλλογή 1989, σ. 405, σκέψη 22, και της 13ης Φεβρουαρίου 1996, C-143/93, Van Es Douane Agenten, Συλλογή 1996, σ. I-431, σκέψη 27).

72 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να θεωρηθεί ότι για τον εγγυοδοτικό οργανισμό ισχύει η η πλέον ευνοϊκή γι' αυτόν μεταξύ των προθεσμών που προκύπτουν από τις διάφορες παραπομπές που γίνονται από τα άρθρα 454 και 455 του εκτελεστικού κανονισμού, όπως αυτές ίσχυαν κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της κύριας δίκης, δηλαδή η προθεσμία των δύο ετών που αρχίζει να τρέχει από την ημερομηνία που ζητήθηκε η καταβολή από τον εγγυοδοτικό οργανισμό.

73 Κατά συνέπεια, στο πρώτο ερώτημα, στοιχείο β', σημείο i, πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι τα άρθρα 454, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, και 455 του εκτελεστικού κανονισμού πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι ο εγγυοδοτικός οργανισμός διαθέτει, προκειμένου να αποδείξει τον τόπο όπου πράγματι διεπράχθη η παράβαση ή η παρατυπία, προθεσμία δύο ετών η οποία αρχίζει να τρέχει από την ημερομηνία που ζητήθηκε από αυτόν η σχετική πληρωμή.

Επί του δευτέρου ερωτήματος, στοιχείο α; σχετικά με την ύπαρξη υποχρεώσεως έρευνας από το κράτος μέλος

74 Με το δεύτερο ερώτημα, στοιχείο α', το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να μάθει αν τα άρθρα 454 και 455 του εκτελεστικού κανονισμού επιβάλλουν στο κράτος μέλος που διαπιστώνει παράβαση ή παρατυπία διαπραχθείσα στο πλαίσιο μεταφοράς πραγματοποιηθείσας υπό την κάλυψη δελτίου TIR την υποχρέωση, εκτός των κοινοποιήσεων που προβλέπονται από το άρθρο 455, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού καθώς και εντολής έρευνας προς το τελωνείο προορισμού, να προσδιορίσει τον πραγματικό τόπο διαπράξεως της παραβάσεως ή της παρατυπίας καθώς και την ταυτότητα των οφειλετών των δασμών, ζητώντας, προς διαλεύκανση των γεγονότων, τη συνδρομή των διοικητικών αρχών άλλου κράτους μέλους.

Οι υποβληθείσες στο Δικαστήριο παρατηρήσεις

75 Οι BGL και PFA φρονούν ότι υφίσταται, όσον αφορά το κράτος μέλος, υποχρέωση προσδιορισμού του τόπου διαπράξεως της παρατυπίας. Η υποχρέωση αυτή βασίζεται τόσο στην αρχή της αυτεπάγγελτης έρευνας που προβλέπεται από το γερμα-

νικό δίκαιο, στα άρθρα 454 και 455 του εκτελεστικού κανονισμού, όσο και στη σύμβαση TIR και, ιδίως, στο άρθρο της 37.

76 Οι εν λόγω διάδικοι της κύριας δίκης υπογραμμίζουν ότι τα κράτη μέλη διαθέτουν τα μέσα που είναι αναγκαία για την εκπλήρωση της υποχρεώσεώς τους για εις βάθος έρευνα, ιδίως τον κανονισμό 1468/81. Έτσι, το άρθρο 9 του κανονισμού αυτού παρέσχε στις γερμανικές τελωνειακές αρχές τη δυνατότητα υποβολής αιτήσεως συνδρομής στις αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου προκειμένου να ξεκινήσουν όλες οι αναγκαίες έρευνες, ειδικότερα στην FFS, θεωρούμενη ως ο κάτοχος του δελτίου TIR, καθώς και στον οδηγό του φορτηγού, προκειμένου να προσδιοριστεί το κράτος μέλος εντός του οποίου διαπράχθηκε η παράβαση ή η παρατυπία και ποιοι ήσαν, λόγω της παραβάσεως ή της παρατυπίας, οι οφειλέτες της τελωνειακής οφειλής.

77 Το Hauptzollamt, η Γερμανική Κυβέρνηση και η Επιτροπή θεωρούν ότι τα άρθρα 454 και 455 του εκτελεστικού κανονισμού ουδόλως επιβάλλουν στο κράτος μέλος που διαπιστώνει την παράβαση ή την παρατυπία την υποχρέωση, έναντι του εγγυοδοτικού οργανισμού, με εξαίρεση τις κοινοποιήσεις του άρθρου 455, παράγραφος 1, και την εντολή για έρευνα προς το τελωνείο προορισμού, να προσδιορίσει τον πραγματικό τόπο διαπράξεως της παραβάσεως ή της παρατυπίας.

78 Το Hauptzollamt και η Επιτροπή επισημαίνουν ότι οι επιχειρηματίες είναι αυτοί που φέρουν ουσιαστικώς το βάρος αποδείξεως του νομοτύπου χαρακτήρα της πράξεως μεταφοράς ή του τόπου διαπράξεως της παραβάσεως ή της παρατυπίας. Σε σχέση με τους τελευταίους, ο ρόλος των τελωνειακών αρχών είναι απλώς επικουρικός. Πράγματι, η έρευνα για τις παραβάσεις διενεργείται με σκοπό τον κολασμό των παρατυπιών και όχι προς το συμφέρον του οφειλέτη της τελωνειακής οφειλής. Εξάλλου, μια τέτοια απαίτηση έναντι των εν λόγω αρχών θα ήταν αντίθετη προς τη θεμελιώδη ιδέα που διατρέχει το καθεστώς διαμετακομίσεως δυνάμει της συμβάσεως TIR, που θεσπίστηκε προς το συμφέρον της βιομηχανίας της φορτώσεως και απαλλάσσει προσωρινώς τον συμμετέχοντα σ' αυτήν από τους εισαγωγικούς δασμούς. Παρ' όλ' αυτά, οι τελωνειακές αρχές δεν μπορούν να συνδράμουν τους

μετέχοντες στο σύστημα αυτό να αποφεύγουν οριστικώς την καταβολή των δασμών αυτών και πρέπει να αφήνουν σ' αυτούς το βάρος αποδείξεως.

79 Η Επιτροπή θεωρεί ότι ο κανονισμός 1468/81 δεν δημιουργεί κανένα δικαίωμα υπέρ των επιχειρηματιών. Ο κανονισμός αυτός αναγνωρίζει την ανάγκη συντονισμού της δράσεως των τελωνειακών αρχών με σκοπό τη διατήρηση των ιδίων πόρων της Κοινότητας και όχι να καθίσταται δυνατό στους επιχειρηματίες αυτούς να αποφεύγουν την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους. Η ισορροπία μεταξύ των υποχρεώσεων των διαφόρων εμπλεκομένων στο σύστημα TIR θα διαταρασσόταν από τη δημιουργία, σε βάρος των τελωνειακών αρχών και προς όφελος των επιχειρηματιών, υποχρεώσεως διερευνήσεως, πράγμα που προδήλως δεν ήταν στις προθέσεις του κοινοτικού νομοθέτη.

Απάντηση του Δικαστηρίου

80 Διαπιστώνεται ότι τα άρθρα 454 και 455 του εκτελεστικού κανονισμού δεν προβλέπουν καμία προς τον εγγυοδοτικό οργανισμό υποχρέωση εκ μέρους του κράτους μέλους που διαπιστώνει παράβαση ή παρατυπία, διαπραχθείσα κατά τη μεταφορά υπό την κάλυψη δελτίου TIR, όσον αφορά τον προσδιορισμό του πραγματικού τόπου διαπράξεως της παραβάσεως ή της παρατυπίας ή της ταυτότητας των οφειλετών των δασμών.

81 Τόσο η σύμβαση TIR όσο και ο εκτελεστικός κανονισμός θεσπίζουν τεκμήρια σχετικά με την ύπαρξη παραβάσεως ή παρατυπίας καθώς και τον τόπο διαπράξεώς της. Κατά συνέπεια, ο επιχειρηματίας που υποχρεούται να καταβάλει την τελωνειακή οφειλή που απαιτείται βάσει του τεκμηρίου αυτού ή ο οργανισμός που εγγυάται την καταβολή της οφειλής αυτής φέρουν το βάρος αποδείξεως τόσο του νομότυπου χαρακτήρα της μεταφοράς όσο και του τόπου διαπράξεως της παραβάσεως ή της παρατυπίας.

82 Το άρθρο 454, παράγραφος 3, πέμπτο εδάφιο, του εκτελεστικού κανονισμού προβλέπει ότι οι τελωνειακές αρχές των κρατών μελών θεσπίζουν τις αναγκαίες διατάξεις για την καταπολέμηση κάθε παραβάσεως ή παρατυπίας και την επιβολή αποτελεσματικών κυρώσεων. Ωστόσο, η διάταξη αυτή δεν θεσπίζει υποχρέωση των εν λόγω αρχών έναντι του εγγυοδοτικού οργανισμού.

83 Επιβάλλεται επίσης η διαπίστωση ότι ο κανονισμός 1468/81 ρυθμίζει μόνον τις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών καθώς και τις μεταξύ των τελευταίων και της Επιτροπής σχέσεις.

84 Κατά συνέπεια, στο δεύτερο ερώτημα, στοιχείο α', πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι τα άρθρα 454 και 455 του εκτελεστικού κανονισμού δεν επιβάλλουν στο κράτος μέλος που διαπιστώνει παράβαση ή παρατυπία διαπραχθείσα στο πλαίσιο μεταφοράς πραγματοποιηθείσας υπό την κάλυψη δελτίου TIR την υποχρέωση, πέραν των κοινοποιήσεων που προβλέπονται από το άρθρο 455, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού και της εντολής έρευνας προς το τελωνείο προορισμού, να προσδιορίσει τον πραγματικό τόπο διαπράξεως της παραβάσεως ή της παρατυπίας καθώς και την ταυτότητα των οφειλετών των δασμών, ζητώντας, προς διασαφήνιση των γεγονότων, τη διοικητική συνδρομή άλλου κράτους μέλους.

Επί του δευτέρου ερωτήματος, στοιχείο β'

85 Δεδομένου ότι το δεύτερο ερώτημα, στοιχείο β', υποβλήθηκε μόνο για την περίπτωση κατά την οποία θα διδόταν καταφατική απάντηση στο ίδιο ερώτημα, στοιχείο α', παρέλκει η παροχή απαντήσεως.

Επί των δικαστικών εξόδων

86 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Γερμανική Κυβέρνηση και η Επιτροπή, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε με διάταξη της 11ης Ιανουαρίου 2001 το Bundesgerichtshof, αποφαίνεται:

1) Το άρθρο 454, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93 της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου για τη θέσπιση του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, δεν απαγορεύει το να μπορεί ένας εγγυοδοτικός οργανισμός, που έχει εναχθεί από κράτος μέλος για την καταβολή δασμών βάσει συμβάσεως εγγυήσεως που έχει συνάψει με το κράτος αυτό σύμφωνα με την τελωνειακή σύμβαση σχετικά με τη διεθνή μεταφορά εμπορευμάτων υπό την κάλυψη δελτίων TIR, να προσκομίσει απόδειξη σχετικά με τον πραγματικό τόπο διαπράξεως της παραβάσεως ή της παρατυπίας, εφόσον η απόδειξη αυτή προσκομιστεί εντός της προβλεπομένης από τη διάταξη αυτή προθεσμίας η οποία είναι αποκλειστική.

2) **Τα άρθρα 454, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, και 455 του κανονισμού 2454/93 πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι ο εγγυοδοτικός οργανισμός διαθέτει, προκειμένου να αποδείξει τον τόπο όπου πράγματι διεπράχθη η παράβαση ή η παρατυπία, προθεσμία δύο ετών η οποία αρχίζει να τρέχει από την ημερομηνία που ζητήθηκε από αυτόν η σχετική πληρωμή.**

3) **Τα άρθρα 454 και 455 του κανονισμού 2454/93 δεν επιβάλλουν στο κράτος μέλος που διαπιστώνει παράβαση ή παρατυπία διαπραχθείσα στο πλαίσιο μεταφοράς πραγματοποιηθείσας υπό την κάλυψη δελτίου TIR την υποχρέωση, πέραν των κοινοποιήσεων που προβλέπονται από το άρθρο 455, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού και της εντολής έρευνας προς το τελωνείο προορισμού, να προσδιορίσει τον πραγματικό τόπο διαπράξεως της παραβάσεως ή της παρατυπίας καθώς και την ταυτότητα των οφειλετών των δασμών, ζητώντας, προς διασαφήνιση των γεγονότων, τη διοικητική συνδρομή άλλου κράτους μέλους.**

Rodríguez Iglesias Wathelet Schintgen

Timmermans Gulmann La Pergola

Σκουρής Macken Colneric

CunhaRodrigues Rosas

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 23 Σεπτεμβρίου 2003.

Ο Γραμματέας Ο Πρόεδρος

R. Grass G. C. Rodríguez Iglesias